

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean și al Asociației învățătorilor din județul Alba.

Apare odată pe săptămână.

Un număr 3 lei.

Director: MARIAN SASU.

Redactor: ION RAȚIU

COLABORATORI:

I. Aldea, I. Dobre, A. Duvlea, Eman. Muntean, A. Ocnean, P. Petringear, I. Pitic, A. Popa, Gh. Spătăceanu, Elena Dr. Stoianovici, N. Borza, I. Raica, Gr. Ursu, T. Trifa, V. Zdrenghea.

ABONAMENT: 150 lei pe an pentru membrii corpului didactic, iar pentru comitele școlare partic. 180 lei. Redacția și Administrația la biroul Revizoratului școlar — Aiud.

Cooperarea cu „Astra”

Vrând-nevrând munca noastră numai e aceea a unu contabil ori a unui administrator ci e apostolat. E oi aruncare de semințe ale căror roade numai cu anii se vor vedea și până la seceris trebuie multă răbdare, multă îngrijire

Tu, apostolule, din cutare sat nu te mulțumești cu migăloasa și nobila trudă de a pune peana între degetele copilului, care știe purta codoriștea biciului și de a le deschide cartea să citească, nu, tu trebuie să iai seamă la adulți să le completezi cunoștințele să cerci ridicarea lor economică să faci să se lege de ei civilizația europeană, să însemnăm și noi, Românii, ceva în concertul acestei lumi! Hm! Grea sarcină!

Nu dispera; iată un aliat. E „Astra” noastră ardeleană, veche, cu tradiții și multă râvnă culturală.

După cât știm „Astra” e ajutată în străduințele ei de Stat și o colaborare ne-ar putea fi chiar răsplătită.

Să dăm tot concursul nostru acestui așezământ, să impunem cu munca noastră.

Și dacă și „Astra” o dorește, de ce n-ar dori-o.

pentru coordonarea puterilor de muncă, credem de a fi necesar întrarea câtorva învățători în comitetul central din Sibiu, prin ce s'ar ridica prestigiul nostru și s'ar putea pune bine lucrurile la cale.

Ne va auzi cineva?

Tomșa Cocișiu.

Isus.*

Se apropia ora prânzului. Soarele de April își răspândia razele, cari străbăteau văzduhul descompunându-se în mii de nuanțe, spre a forma apoi fluvii de lumină ce înfășorau fața blândă și adânc brăzdată de chinuri a Celui, care se ivise la poarta Pretorului. Ochiul împăenjenit de perdeaua lacrimilor erau ca de sticlă, iar din colțul buzelor părea că se desprinde o undă de amar. Greutatea lemnului fatal apăsa umerii delicați și slăbiți. La o cotitură a drumului puterile-L părăsiră și nu s'a putut ridica, până ce loviturile soldaților nu L-au silit. Și astfel în mijlocul batjocurilor, scrâșnirilor în dinți și a injurăturilor s'a sfârșit Calvarul, ajungând la Golgotha pleșuvă, ca un craniu, cu o înfățișare sinistă. O atmosferă năbușitoare, tristă stăpâna acest ținut cuprins între văile Cedronului și Hinnomului. Ajuns aci Isus căzu pe pământul aspru, zdrobit trupește și sufletește. Dar calăii nu-L lăsară să se odihnească, ci desbrăcându-L de vesminte, L-au legat de cruce cu frânghii, iar mâinile și picioarele le bătură cu piroane. Șiroaie de sânge țâșniau din răni și El își mușca buzele ca să nu țipe de durere. Fața-i dumnezeiască era inconjuraată de-o aureolă strălucitoare ca soarele.

Deodată se auzi un strigăt dureros. Isus zări pe mama sa clătănându-se pe picioare, apoi căzând leșinată lângă cruce. Această scenă dureroasă mări și mai mult tortura chinurilor Lui. Oprivi o clipă cu ochi înlăcrimați, apoi își înclină capul pe piept. Se auzi un țipet sfâșietor, mai târziu un glas răgușit ca un plânset: „*Părinte în mâinile Tale dau sufletul meu*” apoi un horcăit și totul se sfârși. Moartea alinase chinurile grozave. Copilul dumnezeesc atât de dragălaș, crescut în casa lui Iosif, care mai târziu înfintase religia păcii și a iubirii acum ca o supremă batjocură era crucificat între doi tâlhari. Draperii intunecate se lăsau peste întreg cuprinsul în timp ce nori grei, aleigau sălbatici pe bolta cerească care părea că se prăbușește. Golgotha se despica iar poporul îngrozit cădea la pământ. Aripa morții domnia pretutindeni.

Era treia zi după moartea lui Isus. Deasupra mormântului sfânt pomii își ningeau frumseța petalelor catifelate. Pasări venite din țări străine ciripiau voios, iar două rândunele se în-

*) întârziată din lipsa de spaț.

crucișară în sbor deasupra capului frumos al îngerului, care răsturnă piatra de pe mormânt. Soarele se vărsa în valuri umplând văzduhul și înfășorând în fire strălucitoare pe Mântuitorul lumii care se ridica învingător din adâncul întunecului zdrobind lanțurile morții. Ranele lui sfinte erau transformate în trandafiri dumnezeiești iar cununa de spini în coroana măririi. Era dimineața învierii. Ziua nespus de frumoasă a fericirii, a bucurii, a izbânzii. Mii de inimi tinere îl iubeau și îl măreau pe El. Bătrâni cu priviri înegurate cu suflete obosite de monotonia regretelor și răceala vârstei își descrețeau frunțile și cu glas întinerit își ziceau veseli.

„*Christos a înviat*“ Din ziua aceea sfântă El este Dzeul iubirii noastre, izvorul fericirii, hrană cerească, mângăietor, foc al nădejzii și al credinții. Vocea Lui plină de dragoste pătrunde pământul dela un capăt la celalalt, chemându-ne la El, la altarul său sfânt. În suflete ne aprinde speranțe noi, ni-le străbate cu fulgerele fericirii.

Fugiți dela mine umbre întunecate ale păcatelor, imprăștiati-vă ispite amăgitoare și pline de otravă. Lasați-mă în lumea gândurilor sfinte, lumea păcii și a iubirii, în care domnește Dzeul inimii mele Isus Christos cel înviat din morți.

Aurora Popa Inv.

BCU Cluj / Centru de Cercetare și Bibliotecă University Library Cluj

Audiența lui Pestalozzi la țarul Rusiei.

În 1814 țarul Rusiei Alexandru se afla în Basel și l-a primit pe Pestalozzi în audiență.

La început Pestalozzi era impresionat și-i tremurau genunchii de emoție. Țarul arăta mare bunătate, îl încuraja și-i ceru să-i demonstreze principiile lui de educație.

Acum Pestalozzi se simți la largul său. Puse mult foc în cuvântarea lui, gesturi largi se desprindeau în cursul cuvântării, țarul a trebuit să facă un pas înapoi pentruca clocotul din personalitatea lui Pestalozzi să se reverse nestânjenit.

Termină Pestalozzi și ca după o lecție reușită, puse mâna ușor pe capul țarului și-l netezi cum obișnuia să pue mâna pe capul unui copil isteț din clasă.

Văzând țarul surprins această afecție caldă și pretenească a tresărit și Pestalozzi, ca să-și îndrepte greșala isvorită din uitare de sine, umbla să-i sărute mâna.

Țarul l'a prevenit, a îmbrățișat pe bătrânul însuflețit și l-a sărutat pe frunte.

Toma Cocișiu.

Narcis.

Tinărul *Narcis* văzându-și chipul în oglinda apei, s'a îndrăgostit de el însuși. El credea că vede o altă ființă pe care o chema, îi zimbea, o săruta cu foc.

Pe marginea apei, unde-și vedea chipul, a răsărit o floare narcis-coprină, cu petale albe, și un guler roșu galben pe o tulpină sulegetă ieșită dintr'o rădăcină în forma cepei.

Frumoasă floare de primăvară!

(Din mitologia antică.)

Asociația de înmormântare.

VI.

Planurile și intențiunile mele bune, privitoare la asociația de înmormântare, nu s-au putut duce până acuma în deplinire cu precizie și exactitate matematică. În articolul 51. din Proiectul de statut, pe care l-am fost publicat în 15 Martie .a. c. spuneam: *„Inscrierile și aderările au să se comunice inițiatorului până cel mult 1 Maiu a. c. Dacă se vor insinua cel puțin 200 membrii urmează să se țină imediat adunarea de înființare și constituire a asociației“*.

Da așa credeam eu, că dela 15 Martie până la 1 Maiu va fi deajuns timp ca să se insinue nu 200, ci toți membrii corpului didactic primar din acest județ pentru instiptuția aceasta atât de folositoare. Dar iată, că a trecut și 1 Maiu și numărul de 200 membrii încă nu s-a făcut. Pe mine singur nu mă prinde mirarea de acest lucru, Din contră mărturisesc sincer, că sunt deplin satisfăcut cu rezultatele obținute până acuma. Am toată nădejdea, că în scurt timp vom ajunge și la numărul de 200, ba vom trece și peste el și dorințele noastre ale celor ce ne-am înrolat cu drag sun acest drapel, zic se vor realiza.

Cu bucurie am primit aderarea dlui învățător-director *Virgil Pop* din *Săsciori*, *Plasa Sebeș* și a soției sale Dna *Marta Pop*. E cea dintăiu aderare de a colegilor din *plasa Sebeș*. De altfel trebuie să spun, acum că am înțeles, că domnii colegi din *plasa Sebeș* nu ar voi să adereze la asociația aceasta pe motivul pentru ce s-a statorit în proiectul de statut ca sediul asociației să fie orașul *Aiud* în loc de *Alba-Iulia*. Domnii colegi din *plasa Sebeș* pentru acest motiv nu trebuie să stea pasivi. Nu pentru că acest motiv nu e de importanță capitală la această asociație. *Bunul mers al acestei asociații nu va atârna nici când de sediul ei, ci de oamenii ce o vor conduce și supraveghia*. Și apoi una să se mai știe. Toate cele din proiectul de statut se vor desbata din nou. Dacă membrii vor cere ca sediul asociației să fie orașul *Alba-Iulia*, atunci va fi acesta. Imi place a crede și spera, că colegii din *plasa Sebeș* își vor da seama, că

fac rău ca să mai rămână rezervați față de aceasta chestiune importantă și în consecință vor alerga cu toții ca să se însoțească pe lângă ceilalți colegi, cari au răspuns cu atâta dragoste la apelul meu. Tot așa apelez și la colegii din plasa Abrud dintre cari asemenea foarte puțini au aderat până acuma.

Lista de subscripție rămâne deschisă până la adunarea generală a Asociației județene, care se va ține în Sebeș în 21 l. c. Atunci vom înființa și constitui asociația de înmormântare cu membrii, cari se vor înscrie până la data aceea.

Acum las să urmeze numele celor ce au mai aderat la înființarea asociației:

Petru Petringenar, Emilia, Petringenar, Emanoil Scrobote, Margareta Scrobote și Olimpia David-Zlatna. Victor Vodă și Maria Vodă-Presaca. Ionel Pitic-Micești. Cornel Domșa și Mili Domșa-Căpud. Iozefina Salamon-Lopadea Nouă. Virgil Ilian și Maria Ilian-Ciugudul de Sus, Ioan Horvat-Ormeniș. Vasile Nicoră-Henig. Virgil Pop și Marta Pop-*Săsciori, plasa Sebeș.*

Numărul total al aderenților de până acuma: **146 cu 5619 ani.**
Marian Sasu.

De ale cercurilor culturale.

(Din circumscripția Zlatnei.)

S'a străcurat un timp fără a mai da seama opiniei despre activitatea cercului nostru cultural. Aceasta n'am făcut-o pentru că n'aș avea o deosebită plăcere de a o face. Nu. Din contră pe mine mă entuziazmează orice pornire dăscălească spre avânt și spre luminarea poporului. Se întâmplă însă uneori-că atunci când crezi că merg lucrurile mereu spre bine, să vie dintr'o parte sau din alta vre-un obstacol ce-te oprește din mersul tău înainte. Dar obstacolul te oprește pe un moment, dar și atunci te mângâi cu gândul că în scurgerea vremii orice acțiune a avut și reacțiune. Să stai în loc e imposibil, căci timpul înaintază și cu el împreună trebuie să înaintăm și noi.

Cercurile culturale învățătoarești observ că sunt tot mai cu interes cercetate și tot mai bine apreciate de poporul nostru dela sate. Ba mai mult în timpul din urmă vin chiar și săteni frunțași a se interesa când le vom face onoarea să-i vizităm.

Interesul și dragostea aceasta a poporului de a ne avea mereu pe noi învățătorii în mijlocul lor, e de a se atribui învățătorilor tineri și bătrâni din cercul de sub conducerea subsemnatului, cari învățători își știu strânge rândurile, și cari pe lângă că primesc cu plăcere a-și desvolta conferințele cu subiecte variate și interesante, mai au dorința de a se supune pentru a fi instruați în cor mixt care place atât de mult țăranilor, instruindu-se unii chiar singuri.

Nu mai puțin e atras poporul și de vrednicii săi păstori sufletști, de preoții cari de asemenea îi pregătesc în vederea sărbărilor școlare. Astfel în Valea Mică s'a prezentat în 13 Martie a. c. în frunte cu Dl preot și protopop onorar, o mulțime de săteni, dornici de a asculta producția cercului nostru. Păcat însă că nu s'a putut produce la acest loc D-șoara învățătoare Fodorean, cu copilașii din localitate, bântuind pe acel timp morbul epidemic destul de răspândit gripa chiar între copiii de școală. Aici însă s'a putut astupa golul, cântând frumoase melodii corul învățătorilor și ținând D-șoara Petric Gizella conferința: *Hrana săteanului* a cărui subiect instructiv și bine ales a putut fi cu ușurință înțeles de săteni.

La Presaca a avut cercul nostru cultural în 10 Aprilie a. c. o reușită mai bună întrucât programul a fost pe deplin executat în cântări și declamări, rostite de elevii școlael. S'au ținut apoi două conferințe: una despre Avram Iancu, rostită de D-șoara învățătoare Livia Vezan, care a avut deosebit efect asupra populației, care îndrăgește atât pe marele erou și căreia îi este încă vie în memorie gloria luptelor lui Avram Iancu cu Ungurii descris de bătrâni și întâmplate pe hotarul acestei comune. Nu cu mai puțin efect a fost a doua conferința ținută de D-șoara Clementina Domașă despre „*Grădinele de copii*” arătând foarte lămurit importanța acestor instituțiuni, cari n'ar trăbui să lipsească din nici un sat.

Nici corul cercului, în care afară de D-nii învățători și învățătoare au mai făcut parte și D-șoarele Ileana Cizmaș și Olimpia David, D-nii Popa Ion și Marcon, toți cântăreți excelenți din Zlatna, nu a rămas dator, cântând pe lângă „Imnul Național” și „Omul când e năcăjit” un cântec popular foarte bine reușit și alte cântări alese.

Impreună cu cercul cultural ținut la Presaca s'a făcut și sfintirea sf. Maslu la care a predicat D-nul preot din Zlatna, Gh. Popescu, combătând baptismul. Predica a durat aproape o oară în care timp harnicul preot și-a dat multă silință pentru a combate cu argumente bine alese rătăcirea acestei secte, care în aceasta comună a prins teren adânc. Lecția de model din geografie a inv. Nicolae Ramba, având ca subiect „Elveția” a putut servi învățătorilor ca bun exemplu, fiind predată după principiile școlael active.

Țin să mulțumesc atât D-lor I. Fodorean senior și junior din Valea-Mică, cât și D-lui Ștefan Nicola din Presaca, cari au ospătat întreg corpul didactic cu o masă bogată, dovedind că dâșii au fost și sunt buni prietini ai școlael și învățătorilor, pentruce li se aduce cele mai sincere mulțumite.

Zlatna, la 26. IV. 1927.

Petru Petringenari.
președinte.

Partea oficială.

Toate ordinele și circularele, ce se vor publica în partea aceasta a revistei, vor trebui să fie imediat înregistrate și executate conștientios de către cei vizați.

REVIZORATUL ȘCOLAR AL JUD. ALBA.

Nr. 1453—1927.

I.

Către direcțiunile școlaelor primare de stat din județ.

În conformitate cu ord. Insp. reg. IV. a inv. Nr. 5749/1927 Vă invităm a ne comunica cu rentoarcerea postei numele învățătorului dela școala de sub conducerea DV. care sub ori-ce titlu deține în folosință proprie din terenurile școlare (Grădina școlară, câmp de experiență, dotație învățătoarească sau teren de cultură). În raport veți arata și suma anuală ce plătește după terenul ce deține, ori împrejurarea, dacă terenul e folosit în mod gratuit de către învățător.

II.

Nr. 1552—1927.

Binevoii a ne comunica cu posibilă urgență numărul elevilor înscriși la școala DV, cari cu finea acestui an școlar urmează a fi supuși la examenul de absolvire. Această pentru a ne orienta asupra formării Cercurilor de examinare și procurarea imprimatelor necesari. Raportul DV. să așteaptă chiar și în cazul, că acela ar fi negativ.

III.

Către Comitetele școlaelor primare de stat din județ.

Ministerul Sănătății și Ocrotirilor Sociale intenționează ca în timpul verii să ia copiii școlari debili din localitățile de șes și să-i țină în regiuni muntoase, iar pe copiii cari ar avea nevoie, să-i ducă la mare pentru a se folosi de binefacerile curei maritime, și cum fondurile pe cari Ministerul Sănătății și Ocrotirilor Sociale le pune la dispoziție pentru acest scop sunt insuficiente, pentru a se da posibilitatea unui număr cât mai mare de copii debili să profite de aceste colonii;

Am onoarea, Domnule Președinte, să Vă rog să binevoii a face tot posibilul ca comitetul școlaeli DVoastre, să vină în ajutorul copiilor debili din județul nostru, contribuind cu o sumă oarecare la această operă medico-socială, care se organizează și a

cărei mare importanță cred, că este zadornic să o mai arăt. Sumele rugăm să ni-se trimită pe adresa: Revizoratul școlar-Aiud.
Revizor școlar: **M. Sasu.**

ȘTIRI.

* *Rugăm cu insistență pe toți restanșierii-învățători, comitete școlare și particulari-să binevoiască a-și achita de urgență abonamentul la revistă.*

* Statele de plată de pe luna Maiu a.c. au fost înaintate Inspectoratului spre ordonanșare în 5 l.c.

* *Anunșăm și noi trecerea din viață a venerabilului fărăn Simeon Sasu din Aiud-tatăl dlui Revizor școlar M. Sasu-cedat în seara zilei de 2 l. c. în etate de 73 ani. Transmițem pe această cale dlui Revizor Sasu cele mai sincere condoleanșe. Redacția revistei, „Amicul Școlael”.*

* On. Minister al Instrucțiunii în urma avizului Consiliului Permanent No. 725 din 6 Aprilie a.c. și pe baza procesului verbal al comisiunii medicale-a aprobat cu ordinul No. 35505 1927, ca dna învățătoare Maria Szatmary din Aiud, să fie scoasă la pensie pentru boală, care o face improprie învățământului.

* D-șoara Dorina Mărginean, învățătoare în Ighiu, s-a logodit cu dl Ionel Dragomir din Mercurea. Felicitările noastre.

Posta Redacției. D-nei. E. Dr. S. în A. Am primit articolul și vom îngriji ca să nu se mai strecoare greșeli cu publicarea lui. D-lui M. C. în R. M. Poezia, „Eroii noștri” nu se poate publica. Scrieți mai bine articole cu conținut pedagogic, didactic etc.

„Românul”

însoțire generală, economică și comercială Soc. pe acții în Aiud.

Convocare.

Domnii acționari ai însoțirii „Românul” se convoacă prin aceasta la adunarea generală extraordinară, care se va ține în Aiud la *la 12 Maiu 1927* orele 2 p. m. în localul de prăvălie al Soc. cu următoarea ordine de zi:

1. Deschiderea și constituirea adunării.
2. Lichidarea.

Aiud la 2 Maiu 1927.

Consiliul de administrație.